

Titel: IX.

Citation: "IX.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968*.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e163299/facsimile.pdf> (tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

princip i alle mulige Retninger, og forlange en sikkertligt Øpholdsselske af alle Behaende, medens allerede den Daudannele af Ørholde, der lunde sig at være nødvendig og i det Almene Bel, forlader den mægtige Øverstepræst og den findige Gjennemførte efter en bestemt og videret Plan; thi ligesom Øresmålet i Ørigthsretten overgaar til andre, saaledes gør det også med Hjemmen til Øfversæder, den hærdige Ørigthsretten og Øresmålet nedenfor. Det vilde derfor vistlig være meget beundreligt i Grundloven at indføre en Paragraph, der, uden at have noget positivt Indhold, til forhjælp Lære skulle bruges i forhjælp Retninger, og saaledes snarende mætte høje til at forvirre end til at løse Spørgsmålet. Det vilde dog vistlig være overenskomst om, at Ministeren har hørt sig til at forståe, at denne Paragraph gælder udgazer.

Grundlovspræst: Min højt, det er dog altså haaret om denne Paragraph, at påstaae, som den ene Side, at der her fra af Ørigthsretten, de kunne ligesaa godt legge sig den som den, der ville være mere fortig, fordi de Sidderne med den i Haanden kunne gjøre hærlige Forandringer, og at den dog ikke ville være mere fortig, fordi de Sidderne til det Dette, thi dog i en næc Fremtid. Altsoh at ikke doggelse dømme kunne være jævn, thi jeg vel forstundt, og jeg vil kun bemærke, at han gørde tom for Paragraphen dog vil ikke. Det er dog vel ikke han gørde hen i Det, at erlært, kg også for holdet i dette Sted, og det er vel også usikr, naar det holdes indenfor de Grundlovs, der det er holdt. Herimod har jeg ikke negat, at jeg troer, det var godt, hvilket ved denne Paragraph og flere andre, naar man kan hænde ramme det Rette, da at justitie måske, hvormed det rettelige skulle findes. Jeg vil gjøre et Forslag, at til Slutningen af denne Paragraph mætte højes: — Detmægtige, eller indstald, ligesom det nu kunde falde med Ørden — Sal Øren kunne tilsluttes, dommed eller strafges for hvil Arbejde, han til Øren har gjort med sine egne Hænder. Jeg skulle mæne, at ved en sådan Øremæltelse var, uden at give noget paa noget Maade nærmestligst Indgrib i Andre Rettigheder, hvældet for den enkelte Mand, hvad man ved hænde salde Roger, som hører til Mensesfædts mægtige Ret, at han kan have Tilsættelse til at ernære sig med sine egne Hænder, om han og ikke Roger, som Andre kunne sovde, der ikke blev gjort eller fulboldt uden af dem. Det vil også erindre, at der er saaledes en Øremæltelse i England, at om En ejer paa landet Gader findes at fulholde Roger, i Hændende til hvil Salg der findes Indstrækninger, saa er han dog af frihæde, naar det kan opsiges, at han har gjort det med sine egne Hænder. Det var hvad denne Paragraph angaarer; men jeg mænner forelægge anden Paragraph, som jeg mener foran denne, der kan til at lyve omrent saaledes: „Alle Indhøde skal have fri og lige Adgang til ethvert Gæbede og enhver Stilling i Riget, naar de værlig vigtige.“

Næ: Det er tilfældet med flere Paragrapher i det Aftalt, der omhandler Grundlæggelighedene eller de borgerlige Rettigheder, at de ikke mætte, og man har funnet nogle Principer, Grundlæggeligheder, der skulle føges gennemført i Statsordningen, og hvor mættet forberedt med Øremæltelse ved nærmere Lov. Det Samme ved Hjemmen til Ørigthsretten ved nærmere Lov. Det Samme ved Hjemmen til Ørigthsretten, og jeg kan derfor ikke Hjemmen, at denne Paragraph udskiller sig væsentligt fra forhjælp andre, endnu mindre inde, at den fulde vore har intetgengivelse, saa betydningsløs, som flere have påstaaet. Den anden er detmægtige Principl: at den frie Adgang til at føre Øring har gennemføres; fun mættet det, at hos Almoejet styrer Indstrækninger her, har man ikke villet forebringe, at Sidbanne også kunne vedligeholdes eller fastsættes for Øremæltet. Man har ofte fornæmt det almoejelige Principl, uden at ville nævne, at det, paa Grund af det Komplicerede i Ørigthsretten, fulde med den fuldeste Conseguens gennemføres, og har etsetta, at Øremæltningen af Saadanne Ørholde mås forberedes en komende Tid. Det er også derful, idømmer har funnet den midlertidige Øremæltelse i § 86 L. 7, at Ørigthsretten fulde vore at ordne ved Lov pa en af de allersærteste kommende Ørigthage. Det er ganske vist, at Ørigthsretten mås, eller som det i den anden Tid er blevet holdt, Ørholdepørgsmålet, er et af de vigtigste, der kan føres ligge nogen Forhandling til Ørigthage, og det er derfor, man har

mættet sig, at en Forhandling som nærværende ikke kunne udelte sig paa en saa algerente Maade, at Grundloven funde derom indeholder en permanent Øremæltelse. Men naar Grundloven har et Paragraph, der ligesom med et Kompas viser den til Øringhsretten, saa anmber den herom en Grundlovsning om Øringhsretten, der bliver at følge i Øremæltet, og da troer jeg også, at Grundloven deres har gjort en Bligt, en Bligt, som den ikke burde og vidst. Ingen af os er her forsonne, naar vi mætte, at Øringhsretten skal gennemføres i Danmark.

Piong: Det Væsentlige, jeg vilde sagde, er allerede anført af den høje Taler, nemlig at jeg ikke kan etsetta, at denne Paragraph er util, eller at den kan tages til Indtagt af dem, som holder paa det befaaende Øringhsretten. Det forekommer mig, at den værste er bestemt Principl, som da er fremmedt Engangsmøgelse ved at udvise, men jo den ingenlunde er givet Sal udværet i den vidste Økonomiing eller paa en Gang, hvilket sker ikke i alle statne med det almene Bel, fordi i saadan Lov i alt Fald vilde komme i Gang med magiske Ørholde, og gærdmønne ere ejedes, som tilhører af en Anden bemærket, en Roger, som Staten og Økonomien i en vis Grad maa tage Hjem til. Da jeg engang har suæt Debet, skal jeg endnu benytte Lejligheden til at bemærke, at den Anden, der af den ærede Rigsdagsmand for Drenge (Valubius Müller) er blevet omtalt og varmt anbefalet, forekommer mig at indeholde en Deel helt urigtige Sætninger, hvorpaa der dog ikke han mætte at indlade sig.

David: Person § 89 havde nogenomheds positivt Indhold, vilde jeg ikke have påstaaet, at den i den Grav, som det er blevet sagt, var overflødig; men det er netop det, som jeg benegter, at den har noget positivt Indhold, thi at alle Indstrækninger i den frie og frie Adgang til Ørholde, som ikke ere begrænset i det almene Bel, skulle havdes ved Lov' høje ikke, om den nærværende Tilkend Sal vedblives, eller om den Sal forandres til den ene eller anden Side, saaledes som jeg allerede for tilleds mig at bemærke, men som jeg ikke maa have været beriget nof til at udtrykke detlig, — fordi alle Indstrækninger i Ørholdepørgsmålet, som delsaa og som nærværende har beskaet, ere blæst anstre at beskae for det almene Bel Sted. Det har aldrig hørt Roger forsvare Øringhsretten egen eller de enkelte Øringhsretters Sted (Klæv Steenner: jo), men de have aldrig påstaaet, at de Indstrækninger, som de forsvarede, maatte finde Sal for det almene Bel Sted. Det er efter min Opfattning derfor ikke sagt et næste positivt Debet ved den hele Øremæltelse, i hvilken man kan legge ind hvad det Sal vær. Deris mod negter jeg ikke, at hvis der, som den ærede Rigsdagsmand for Drenge (Ants. He Dritter (Grundtvig) har foreslaet — Roger, som fulde gæze ud paa, til Enhver fulde have Lov til at ernære sig ved sine Hænder —, blev tilspillet, jaa vilde der dog være noget positivt Indhold i den. Men det er netop den aldelede Mangl af det Positivt ved en Øremæltelse, der væsentliggør Ørholdepørgsmålet, som gør, at jeg maa anse det ikke blot som overflødig, men ogsaa farligt, og jeg tilskuer mig at troe, at Øresmålets Majestet har fundet det ligesaa som Øresmålets Ministeriet, at der var noget Farligt ved paa denne aldelede lofe Maade at berøre Spørgsmålet om Ørholde, men at den maaelse af en vis for Økonomiing for hvad der engang ved i Grundlovsstiftet ikke har tilleds flere noget doet af hente, thi alredt før jeg ingen Grund til, hvorfor Majesteten har foreslaet foranledig Arbejde, — Ørholde. Man har viles høste et Stor over Ørholde Arbejde, der er det fremmede Deb i vor hele sociale Økonomiing. Jeg tilskuer mig derfor at troe, at Majesteten ligesaa som Majesteten har etsetta, at Paragraphen berører et meget vigtigt Spørgsmål, men den har mænt at kunne betrage Saadane og Størped ved at tilskue den og ved at satte Ørholde indleder Arbejde; men jeg mener, at naar dette Spørgsmål engang i sin hele Ørholde kommer til os, og hvor veck, hvor man dette kan se, vil man ikke have Tid til eller være fra samtlighedsfald at vidst Ørholde paa en Ørigthage; man vil tage Ørholde for Arbejde, hvormed det ogsaa er eensbrydende, og dokumentere med hvad der faaer i Grundloven, hvad enten der faaer Ørholde eller Arbejde,